

BİR YAYINEVİNİ DEĞERLİ KILAN ÖZELLİKLER NELERDİR?

Son zamanlarda kitap satışlarında görülen artış 2011'de de sürdü. Dolayısıyla kitap okuma oranı da yükseldi. 2011'de kişi başına düşen kitap sayısı 7 olmuş. Önemli bir gelişme bu. Yayınevleri artık geleceğe daha ümitle bakıyor. Demek ki yayınevlerinin niteliğini yükseltmek için de özel çabalar harcaması gerekiyor. Bu yapıyor mu? Tartışmaya değer. Biz de dört yayınevinin önde gelen yönetici ve editörlerine bu konuyu danıştık. Kendilerine göre, bir yayınevinin değerli kılan beş özelliğin ne olduğunu ve örnek gösterebilecekleri yayınevlerini sorduk. Sonuçlar üstünde durmaya değer.

Müren Beykan *Günüşiği Kitaplığı*

İdealleri, toplumdaki, edebiyat denizindeki duruşu ve bunlara bağlı editörlük anlayışı ilk sırada.

edebiyatında fark yaratmak mesela; dünya edebiyatını en geniş kucaklamak mesela; genç yazarlara şans tanımak mesela; yeni edebi türlere yer vermek mesela.

İkinci sırada, yayınevinin edebiyatı tutkuyla sevmesi ve onu –özellikle gençlere– yakın kılmak için fırsatlar yaratmasıdır. Ve bu uğurda çıktığı yolda her tür fedakârlıkla direnmesi, iyi kitap için, ilkeleri için dik durması, genelgeçer modalardan uzak durması ve bir yandan da yayıncılığın sektör olarak güçlenmesine emek vermesi.

Üçüncü sıradaysa, editöründen pazarlama görevlisine kadar tüm ekibin niteliği sayılmalıdır hemen ki, yayınevinin kalıcılığının anahtarlarından biri olur bu. Ekibin yetiştirilmesinin değerine inanmak bir yayınevi için çok önemli.

Dördüncü sırayı, üretilen kitapların niteliği alır mutlaka. Okuru doğrudan etkileyen, ürünün içeriği kadar estetik bütündür de. Her memleket

köşesinden çıkıveren bir yayınevi fanatiğinin, bir edebiyat âşığının samimi bağlılığı bu değerlerin tam da ölçütüdür çoğunlukla.

Ve bir yayınevinin, onun her tür çalışmasının yanı sıra "ailem" dediği yazar, çizer, tasarımcı, çevirmen, düzeltmen, danışman ve benzerinin, üretmekten mutlu oldukları üretici bir birliktelik yaratmayı başarması paha biçilemezdir.

Size göre, en değerli üç yayınevinin adını verebilir misiniz?

Yayınevlerine böyle bakınca da günümüzde elbette en başta, yıllardır değerini ilmek ilmek dokuduğumuz Günüşiği Kitaplığı'nı saymamak olmaz. Ve ardından, ülkemiz edebiyatını çeşitli türleriyle cesaret ve yüksek kaliteyle bugüne taşıyan Metis'i ve farklı kalemlere yer verişiyile, dik duruşuyla Sel'i ilk sıralarda belirtmeli hemen. Elbette, üç denince el kol bağlandı, ama bugün edebiyat yayıncılığı alanında bir üç daha sayılabilir kolaylıkla.

Bir yayınevinin değerli kılan ilk beş özellik nedir?

Canlı bir varlık gibidir yayınevi: Yaşam dürtüsü vardır, amacı, hayalleri vardır, bedeni, beyni vardır, etkileşim alanı vardır ve tabii, ürünleri vardır. Edebiyatla edebiyatın içine edebiyat uğruna doğmuş olanlardan söz ediyorsak eğer böyledir bu. Ve böyle bir yayınevinin değeri tartışılacaksa, öncelikle idealleri, toplumdaki, edebiyat denizindeki duruşu ve bunlara bağlı editörlük anlayışı ilk sırada sayılmalıdır – ülke

Tanıl Bora *İletişim Yayınları*

Birbiriyle konuşan, beraber yürüyen kitaplar yayımlamalı.

Bir yayınevi, kimlik sahibi olmalı. Elbette sofuca değil ama bir meşrebi, bir karakteri olmalı. Önemsediği konularla, dert ettiği meselelerle ilgili takıntılarını, bir yayınevinin değerli kılar. Birbiriyle konuşan, beraber yürüyen kitaplar yayımlamalı. Ama bu sadakati korurken yenilikçi hamleler yapmaktan geri kalmamalı, yeni fikirlere, yeni edebi deneylere açılan bir gözünü olmalı. Hem kitaplara, hem okurlara yansıttığı heyecanı, yayınevinin değerli kılar. Yayınevinin okurlarla, yazarlarla ve meraklılarla ilişkiye açıklığı, bu ilişkiye yaptığı sevgi yatırımı da bence bir değer ölçüsü.

Tabii bütün bu değerler, yayına hazırlığın her aşamasında özenle birleşmeli, yoksa kuvveden fiile çıkamazlar. Yayıncılık bir emek sürecidir; bunun farkındalığı, bir değer ölçüsüdür.

Görsellik, olmazsa olmaz bir değer unsuru: Kitabın çehresine bakınca, "şu yayınevinin kitabı" diyebilmelisiniz. Kitabın hikmetine uygun, şatafatsız bir zarafet olmalı.

Üç yayınevi saymak çok zor. İletişim'i zaten varsayıyoruz! Benim üçlüm: Metis, Ayrıntı, Dergâh.

Münir Üstün *Profil Kitap*

İyi editör, iyi çevirmen, yetenekli grafikerler, iyi satış-pazarlama ekibi...

Bir yayınevinin değerli kılan özellikler nelerdir?

Yayınevleri son yıllarda kurumsal olma yolunda ilerliyor. Patron yayınevlerinden kurumsal yayınevine doğru bir ilerleyiş başladı ve devam ediyor. İyi editör, iyi çevirmen, yetenekli grafikerler, kaliteli matbaalarda basılmış kitaplar, yayımlanan kitapları raflara taşıyan iyi satış-pazarlama ekibi, halkla ilişkiler, reklam ve günümüzde sosyal medyayı hakkıyla kullanan çalışanlarımız varsa dikkat çekiyorsunuz ve markanıza değer katabiliyorsunuz. Yayıncılık her ne kadar kurumsal boyutlara taşınsa da bazı yayınevlerinde yazar transferi noktasında editör kadar patron etkisinden de hâlâ söz etmek mümkün. Yayıncılık eskisi kadar kolay değil, özellikle yabancı kitaplarda ajansların açtığı

ihalelere girmek bile mümkün olmayabiliyor. Bazı kitapların ihalesi 5.000 dolardan başlıyor ve birkaç yayıncı dışında ihaleye kimse katılmıyor. Çok satan yazar transferi yapmakta çok zor. Mesela Elif Şafak, Iskender Pala, Ayşe Kulin gibi çok satan yazarlara çok sıkı tekliflerle gitmelisiniz. Burada sadece paradan bahsetmiyorum, yukarıda söz ettiğim kurumsallığı da oluşturmuş olmanız gerekiyor.

Akla gelebilecek pek çok özellik arasında: bir yayınevinin değerli kılan ilk beş özellik nedir?

1. Genel Yayın Yönetmeni
2. İyi editörler
3. İyi çevirmenler
4. Kurumsal yapı
5. Mali yapı

Ve sizin ölçütlerinize göre, en değerli üç yayınevinin adını verebilir misiniz?

1. Alfa
2. Timaş
3. Domingo